

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

22-шо (3773) №,
2026 ий 5 июнь,
кугарня

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Уш-акылым пойдара, куаным пөлекла

Кызытсе саманыште увер моткоч пысын шарла. Тидлан интернет полша. Но свежа чия пушан, түрлө сынан сылне газетым садикте кидыш налме шуэш. Тудо ийла дене аралалтеш да эртыме корным шарныктара. Марий Элыштат түрлө ийготан лудшылан келшыше газет ден журнал-влак савыкталтыт. Йоча-шамычлан – «Ямде лий». Кандаш лаштыкыште кажныже шкаланже келшыше уверлам, чоным кандараш да вуйым пудыраташ таратыше статья-шамычым муын кертеш. Газет Марий Элыште да Башкортостан, Татарстан, Удмурт республиклаште ылыше марий йоча-влакын усталыкыштым вяндаш йöным пуа. Чолга юнкор-шамыч шонымашыштым, куан ден ойгыштым лудшо-влак дене пырля пайлат.

Марий Турек район гыч Элина Сомина ден У Торъял округ гыч Дария Лихачева (снимкыште) музыклан шүман улыт. Нуно Национальный сымыктыш гимназийыште тунемыт да күсле дене шоктымо мастарлыкыштым вяндат. Шочмо марий йылме дене лывыргын муланыше, марий койышым мероприятиялаште куанен ончыктышо ұдыр-влак «Ямде лий» газетын кажне номержым тўткын лудыт. 2026 ийын кокымшо пелийыштыжат йоча газет дене пырля лияш шонат. А тый «Ямде лийлан» подпискым ыштенат?

Катя СЕРГЕЕВА.
Авторын фотожо.

10 июнь марте Россий мучко
Подписчикын декадыже
эртаралтеш. 2026 ийын
кокымшо пелийжылан
«Ямде лийлан» шулдырак
ак дене возалташ вашкыза.
Ак – 450 тентеат 12 ыр.
Индекс – П4696.

Онлайн возалташ
podpiska.pochta.ru сайт але
«Почта России»
приложений полшат. Индекс
тыгаяк. QR-кодым
кучылташ лиеш.
Тичмаш уверым
yamdeliiy.rp
сайтыште лудса.

Редакций гоч: ак – 200 тенте.
Тиде йөн дене возалтнеда
але электрон подпискым
ыштынеда тың, «ВКонтакте»
воткыльсе «Ямде лий» – марла
йоча газет» тўшкашке
але yamde_lii@mail.ru адрес
дене электрон почтыш
серышым возыза.

Тұвыра нерген сереныт

Руш йылме дене шке тұвыра да шочмо йылме дене руш тұвыра нерген сочиненийым возымо все-российский конкурсын федерал йыжынгыштыже Марий Эл гыч сенгыше-влак улыт.

«Шке тұвыра нерген руш йылме дене возымаш» тагасыште Степан Сафронов кумшо верым налын. Рвезе Йошкар-Оласе 10-шо номеран школышто 5-ше классым тунем пытарен.

– *Конкурсш ушнаш руш йылме ден литературым туньктышо Наталья Александровна Пуртова темлен. «Келшымаште – вий» йомакым шоненам. Руш патыр Иван, марий сонарзе Аксар да татар имнешке Булат Кишке Раздорыч ваитареш ружж шогалыныт. Тудыжо Йошкар олам (Красный город) пытарынеже, пörъен-влакым ваш сырыктынеже улмаш. Келшымаш, калык-шамычын пенгыде йўлаш, ава-влакын мунло улмышт тушманым сенаш полшеныт, – йомакысе сўрет дене Степан палдарыш.*

«Руш тұвыра нерген шочмо йылме дене возымаш» тагасыште Медведево район Знаменский школышто 7-ше классым тунем пытарыше Кирилл Гусев лауреат лийын. Тудо ты конкурсышто ўмаштат вийжым терген да кумшо верыш лектын. Тений «Шочмо йылмем – калыкемын поянлык! Шочмо йылмем – мыйын пиалем» эссем возен. Рвезе-влакым снимкылаште ужыда.

*Оля МАЙКОВА.
Фото-влакым Марий Элысе
Образований да наука
министерствын «ВКонтакте»
воткылысе тўшкаж гыч налме.*

Российысе увер

Пўртгўслў огыл уш-акыл (ИИ) дене пенгыде кылым кучеда? Тугеже тўнямбалысе конкурс – тыланда. Ушнаш йодмашым aiijc.com сайтыш пуыман.

«Млекопитающие России» шанче проект «Кошки-мышки» акцийым увертарен. Йоча-влак, пырысда уло гын, тудын кучымо колям войзен, gusman.ru порталыш 21 июнь марте колтыман.

«Мы! В единственном числе!» всероссийский сўрет конкурс 7-17 ияш ўдыр-рвезе-шамычым ушнаш ўжеш. Калык-влакын икоян улмышт теме дене сўретым geoteatr.rf сайтыш 15 сентябрь марте верандыман.

Марий Элысе увер

«Колумб лудмаш» регион-влак кокласе фестиваль-конкурс 26 июньышто Морко посёлкышто Тұвыра да каныме рўдерыште лиеш. Тушко ушнаш йодмашым mcks2015@mail.ru адрес дене электрон почтыш 19 июнь марте колтыман.

Йошкар-Оласе «ЗУМ» йоча киностудий «Мы Москвичи: мой город, моя страна, мой мир» Москосо мультимедиа конкурсыш кок фильмым колтен. Иктешлымеке, ўдыр-рвезе-влак икымше да кокымшо верлам сенен налыныт.

Йошкар-Оласе 27-ше номеран школышто историйым да обществознанийым туньктышо Ксения Бельнцева профессионал мастарлыкым ончыктышо всероссийский конкурсышто финалист лийын. Российысе лу эн сай туньктышо радамаш лектын.

Чеверын, тўналтыш школ!

Май мучаште 1-ше номеран Морко школышто тўналтыш класслаште тунемше-влак тунемме идалыкым иктешленна. Икымше туньктышо, тўналтыш школ дене чеверласенна (снимкыште). Пайрем ик велым куанле лийын: вучымо кенеж каныш тўналын, а вес могырым шўлыкан – икымше туньктышо деч ойырлыман. Школышко мемнан ача-авана-шамыч толыныт. Нуно туньктышылан таумутым ойленыт. Кугыен-влак мыланна школ илышын вес йыжынгыштыже

сенгымашым тыланеныт. Ме нуным чапле концерт дене куандаренна. Чолга тунемше-шамычлан дипломым кучыктеныт.

Тўн ужаш деч вара ача-ава-влак да класс вуйлатыше дене пырля каныме верыште лийынна. Тушто аниматор-шамыч тўрлў конкурсым, шовын шўвырон шоум эрта-ренит. Мемнан деке Горилла унала толын да пырля модын. Пеш все-ла лийын. Пайрем кужу жаплан шарнымашеш кодын.

*Софья НИКИТИНА.
Фотом школ архив гыч налме.*

«ШӖРТНӖӖ» – Медведевмытын!

29-30 майыште «Авангард» сарзе-патриот рӱдерыште «Еш зарнице» всероссийский модышын регионсо йыжынже эртаралтын. Тушто районлаште да олалаште сенгыше еш-влак вийыштым тергенят. Тагасымаш-шамыч куштылго лийын огытыл. Маршрутнӱй квест-модышышто вийым, чыгышым, пӱсӧ уш-акылым ончыкташ кӱлын. Пилот деч посна чонештылше аппарат-влакын операторыштат лийыныт. Боеприпасым ик вер гыч весыш нумалыныт. Йӧсӧ татыште куштылгын илен лектын кертмыштым ончыктеныт. Автоматым ронченят да погеныт, «гранатым» кышкеныт.

Иктешлымке, Шернур округ гыч Медведевмыт еш (снимкыште) сенгышыш лектын. У Торъял округ гыч Волковмыт кокымшо лийыныт, Оршанке район гыч Козловмыт кумшо. Сенгыше марий еш дене мутланышна. «Республикысе чыла еш командым сенгаш куштылго лийын огыл, очыни?» – йодым. Ава Екатерина Юрьевна тыге вашештыш:

– Ямдылалташ жап шагал лийын. 19 майыште муниципал йыжыныште чыланыштым ончыктенна гын, 29 майыште республикысе ешла дене тагасенна. Эргына-влак «Зарница 2.0» всероссийский модышын регионсо йыжыныштыже вийыштым тергенят, садлан шукыжым па-

ленят. Уроклаште, кружокышто да урок деч ӧрдыжысӧ мероприятийлаште шинчымашыштым пойдареныт. Пелашем Шернур посӧлкысо 29-ше номеран пожарный частьыште пашамышта. Спорт дене кылым куча, медицинымат сайын пала. Тагасымаш-влак пашаж дене кылдалтыше лийыныт, садлан йӧсылкым шижсын огынал. Сенгышыш лекташ икоян улмынат полшен. Ме чыла йыжыным ваш-ваш эфтертен, икте-весым колыштын эртен улына. Кажнын шке сомьлжо лийын. Чылажымат пеш писын ышташ кӱлын. Йоча-влакат мыланна вийым пуэныт. Ешыште тугакат вашумылымаш озалана, а тыгай меропр-

Ты модышым «Движение Первых» толкынын регионсо пӧлкаже, «Защитники Отечества» фонд, Самырык-влак политике комитет да «Авангард» сарзе-патриот рӱдер «Молодёжь и дети» нацпроект радамыште Марий Эл Республикын Правительствожын полшымыж дене эртареныт.

ятий мемнан коклазе кылым утыр пенгыдемден.

Медведевмыт еш Марий Элын чапшым «Еш зарнице» модышын россияйсе йыжынгыштыже аралаш тӱнгалеш.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Толкын ончыко ӱжеш

«Движение Первых» толкын чолга ӱдыр-рвезым шке йырже чумыра. Тудлан кӧра йоча-шамыч шкеныштым тӱрлӧ шӧрыныштӧ тергат, шинчымашыштым пойдарат. Медведево районсо Ежово

тӱн школыштат паша гӱжла. Дарья Басова, Адель Александрова ден Полина Макарова (снимкыште) школ илышым тӱзатымаште тыршат. Нуно «Движение Первых» толкыныш кок ий ончыч ушненыт.

Полина – Ежово школысо «Движение Первых» толкынын советшын председателъже. «Учись и познавай» направленийым Дарья дене пырля вуйлатат. Адель – председателын алмаштышыже, «Патриотизм и историческая память» направлений дене пашамышта.

– «Движение Первых» толкыныш ушнышо-влак мутым кучен моштышо, тӱням шымлаш кумылан, пашалан кожмак лийшаш улыт. Меат тыгаяк ко-

йыш-шоктышан лияш тыришенна. 5-6-шо класслаште тунемше-влак коклаште «Зарница» модышым шукерте огыл эртаренна. Икшыве-шамычлан пеш келшен. Нунын куанышт ончыкыжым эше чот тыришаш тарата, – ойлат ӱдыр-влак.

Йолташ ӱдыр-шамыч 8-ше классым тунем пытареныт, школысо волейбол кружокыш коштыт, музыклан шӱман улыт. Кумытынат 11-ше класс марте пырля тунемаш шонат. Тугеже нуно умбакыжат школын ончыл тунемшыже, шольо-шӱжар-шамычлан поро йолташ, энгертыш лийыт.

Катя СЕРГЕЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Чавайн

тукым ылына

Чоткар ден Онар

Шукерте огыл мый Василий Юксернын «Марий патыр-влак» книгажым лудын пытаренам. Тиде книгаште марий талешке-влак нерген легенде-шамыч улыт. Чоткар ден Онар нерген возымыжо эн чот келшен. Мыйын шонымаште, нине патыр-шамыч чынжымак лийыныт. Марий мландым тушман деч арален иленят.

Мыланем тыге чучеш, пуйто нуно кызьтат шке поро пашаштым шуктат.

*София МИХАЙЛОВА.
Морко, Коркатово.*

Шочмо эл

Шочмо вер, Марий Элем,
Тыйым пеш чот йоратем.
Сылне Сотнур кундемем
Эреак моктен илем!

Икте веле Шочмо эл –
Тидым кажныже пала.
Чодыра, поян садер...
Калык нуным арала.

Сотнуреш мый почынам,
Тамле тыште, ах, южшат!
Торашке мый каем гынат,
Ом мондо шочмо йылмынам.

*Андрей УШКОВ.
Волжский, Сотнур.*

*Евгения ИВАНОВАН сүретше.
Медведево, Кома.*

Поэзий памаш ушен

Кажне сылнымут конкурсын шке түсшö уло. «Казак лудмаш» поранан телым эртаралтеш, «Чавайн лудмаш» – шортнö шыжым, а «Колумб лудмаш» – пүртүс түзланыме ужар пагытыште, шошым. Икшыве-влак лүмлö поэтын почеламутшым сылнын лудын моштымыштым конкурс-фестивальыште ий еда ончыктат. Тений фестивалын олесе йыжынже 28 майыште Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Х.Колумб лүмеш книгагудышто эртаралтын.

Конкурсш коло утла үдыр-рвезе ушнен. Нуно Валентин Христофоровичын почеламутлажым марла да рушла лудыныт, шке гыч возымо почеламутат сцене гыч шоктен. Йошкар-Оласе 7-ше номеран школышто тунемше Дарина Галкина (снимкыште) тыгай сынан конкурсшто икмынярымше гана мастарлыкшым ончыктен.

– Мый «Арбуз» лүман почеламутым тунемынам. Почеламут онай, весела кумылан. Тыгайже мыланем лишыл. Конкурсан ямдылалтме годым авам ончылно ятыр гана лудынам. Тудо мыйым эре кольыштын, канашым пуэн. Пырля тунемме йолташем-шамыч

коклаште марлаже мый гына мутланем. Ешыште эреак шочмо йылме дене кутыраш тыршена, – оила Дарина.

Конкурс олесе лийын гынат, район гычат ушненыт. Александра Орзаева (снимкыште коваж дене пырля) Шернур округ Кукнур школышто икымше классым тунем пыта-

Конкурсшто икымше верым сөген налше-влак: Давид Забродин (Медведево, Знаменский), Полина Николаева (Йошкар-Ола), Элина Сомина (Национальный сымыктыш гимназий), Анна Лапкасова (Национальный сымыктыш гимназий).

рен. Олашке тудо туныктышыже Эльвира Александровна Алгаева да коча-коваж дене пырля толын.

– Уремыште йүкланыше шырчыкын мурьыже Валентин Колумбын «Муро, муро шырчыкна» почеламутшым ойыраш таратен. Конкурсшто ты сылнымутым мый дечем кугурак ийготан үдыр лудын. Мыланем пеш келшен. Сылнын лудмо мастарлыкем вияндаш кумыланден, – палдарыш изи үдыр.

Сенгыше-влак 26 июньышто Моркышто эртаралтше «Колумб лудмаш» регион-влак кокласе конкурс-фестивальыште усталыкыштым ончыкташ тўналыт.

*Катя СЕРГЕЕВА.
Авторын фотожо-влак.*

• Метаграмме •

Мый улам иман пушенге,
Эре шогем ужарген.

Ик букважым тый вашталте –
Мланде йымак мый каем.

(жоэ – жоу)

Йылмына моткоч поян

Марий йылмына моткоч поян. Кажне кундемын ойыртемалтше шомакше-влак улыт. Ик значени-ян мутымак тўрлын ойлат. Тидым йылмышанчыште диалект шомак манят. Тева Волжский округ Пармар школышто 6-шо «А» клас-сым тунем пытарыше-влак Настя Герасимова ден Никита Серов (снимкыште) марий йылме ден литератур предметлам туныкты-шо Н.И.Яковлеван вуйлагтымыж почеш «А.Александров-Арсакын «Шымавуч» повестьыштыже диалект-влак» проектым ямдыленыт. Ты паша дене Козьмодемьянск олесе «Дарование» школ-интернатыште эртаралтше «Шаг в науку» регион-влак кокласе шанче-практике конференцийыш ушненыт да кумшо верым сенген налыныт.

Нуно диалект нерген шуқырак пален налаш манын, ятыр книгам шергалыныт. Тыгак тунемше-влак деч диалект шомакым

кучылтмышт нерген йодыштыныт. Вара повестьыште ойыртемалтше мутым кычалыныт, ойлымаш ужашлан шеледеныт. Мучашыште изирак диалект мутерым ямдыленыт.

– *Икмыняр пример дене палдарена. Мутлан, лўм мутым ончалына: воляш – эрыкыш, азий – иза, чортан – нужгол, козгалык – шинчаланишудо. Ойыртемалтше глаголат ятыр: ньюмызла – кочкеш, жалай – чамана, мотайкалаш – шўраҥышташ. Наречий-влак: икаше – ик жап, воднысо – теҥгече кастенысе, берне – чынак. Пале мут: паштеҥе – пытар-тыш, ягыл – яклака. Тыгай мут повестьыште ятыр. Нине шомак-влак литератур йылмыште огыт кучылталт гынат, палыман. Ме нуным йомдарена гын, калыкнан, тўвыранан историйжын, йылмынан ик ужашыже курымешлан ўштылалтеш.*

Шымлымеке, тыгай иктешлы-машым ыштенна: Алексей Александров-Арсакын йылмыже моткоч поян. Ончыкыжым землякна-шамычын вес произведе-нийлаштым лончылаш шонена, – ойлат Настя ден Никита.

Христина АЛЕКСАНДРОВА. Фотом школ архив гыч налме.

Пушкин да руш йылме

«Руш йылме пеш виан да куатан», – тыге ойлен кумдан палыме серызе, этнограф да лексикограф Владимир Даль. Тудын ойжо дене келшыде ок лий. Тўнямбалне 260 миллион утла ен руш йылме дене мутлана. Тудо кажне енлан лишыл да шергакан. Руш йылмын кечыжым 6 июньышто палемдаш тўнгалына. Ты кечынак руш поэт да писатель Александр

Пушкиным шарналтена. Тудат ты кечынак шочын. Александр Сергеевич руш йылмым пойдары-маште чот тыршен. Тудын творчествыже руш литературым, сымыктышым виандымаште кугу верым налын. А.С.Пушкин – руш тўвыран символжо, кызытсе руш литератур йылмын ачаже.

Арина ГРИГОРЬЕВА. Медведево, Новотроицк.

«Шкетан» кроссворд

1.	Ш					
2.	К					
3.	Е					
4.	Т					
5.	А					
6.	Н					

1. Яков Павлович Майоров-Шкетанын кугу эргыжын лўмжõ.
2. Писательын произведе-нийлаштыже тўн герой.
3. Тудын мыскара ойлы-машыже.
4. «Якшывай» ойлымаш гыч персонаж.
5. М.Шкетан театрыште кõлан пашам ыштен?
6. Писательын изи эр-гыжын лўмжõ.

Йõратыме пагытем

Кажне айдемын йõратыме пагытше уло. Мыланем кенеж эн чот келша. Тыгодым могай сõрал! Пўртўсым ончен, шерет ок тем. Эр кече лектеш, мландым шыман ончалын, шокшыж дене ырыкта. Южшат, йўржат моткоч леве. Мланде ужар сывын дене леведалтын, ййрваш пеледыш пеледеш. Уло чонан тиде пагытлан куана.

Чодыраште саска кўэш, поҥго шочеш, кайык-влак куандарат. Куку шке мурыжым мура, шўшпык шўшка, апшаткайык чилт-чалт, чилт-чалт перкала. А южшо могай яндар!

Олыкышто могай гына пеледыш ок пелед: висвис, кандывуй, кўдыронгыр да шуко молат. Тўрлõ копшанге чонештылеш. Чыла тиде шочмо кундемнам сõрастар.

Тыгай сылне жапыште йоча-влакланат куанле: кõ йўштылеш, кõ футбол да тўрлõ модыш дене модеш. Мый тыгай сылне пагытыште шочынам. Очыни, садланак кенежым чот йõратем.

Ангелина ЧУРИКОВА. Кужэгер, Шўдымарий.

Мелиска

Мыйын пырысемян лүмжө – Мелиска. Тудо сур тусан, пеш мотор. Онжо ден йолжо ошо. Мелиска мый денем модаш йөрата. Уремыште кайыкым поктылеш, суртышто колям куча. Пеленем мала. Эсогыл кочкашат пырля толеш, вара мый тудлан посна пыштен пуэм. Школышко коштмо годым эрдене ужата да кастене вашлиеш ыле. Мелиска – мыйын йолташем.

*Катя МУРАВЬЁВА.
Волжский, Пётъял школ пеленысе
Йоца ұсталык пёрт.*

Малаш йөрата

Ныл йолан йолташем – Путя (снимкыште). Шем мамык пунан, ужар шинчан пырыс. Чапаже да онжо ошо. Пуйто носким чиен, шүй йырже мотор шарфым пүтыралын. Путя пеш шыма да ласка. Мый туддене модаш куанем. Малаш моткоч йөрата. Йүдым воктекем пызнен возеш.

*Тимофей ВОРОНЧИХИН.
2-шо номеран Шернур школ.
Фотом еш архив гыч налме.*

Александра ден Николай ВАСЕНЕВБИТ.

Пырыс ден комаголя

Суртышко түрлө янлыкым ашнаш налме деч ончыч нунын келшен илен кертмышт нерген шоналташ уто огыл. Теве Килемар посёлкышто илыше Николай Васенев ты шотышто ончылгочак ямдылалтын.

– Мемнан суртышто Буся пырыс кум ий наре ила. Ик кечын Александра акам комаголям ашнаш налме нерген мутланымашым нөлталын. Ача-авана кумылжым шуктеныт, но ты кече гыч ме Буся ден Джунян илыме радамыштым тўткын эскеренна, – оила Николай.

Пырыс ден комаголя йолташ лийын кертыт мо? Ты йодышым рашемдаш манын, Николай аваж дене пырля уверым чумыраш тўналын.

– Нине кок янлык түрлө койышан улыт. Мемнан пырысна ласка, мырлаш йоратыше. Модыш дене модаш кумылан, кужу жап, окнаш ончен, кайыкым эскерен кертеш. Пёртыштө у арверым вигак шеклана, чыла терген налеш. Джуня – джунгарский комаголя. Ты янлык изи гынат, коклан лүддымө лийын кертеш. Джуня шып койышан. Шукыж годым четлыкыштыже шинча. Лач кастене акам, кидышкыже налын, пёрт мучко нумал коштеш але лабиринтыш луктын колта, – палдара рвезе.

Николай когыныштым пырля кодаш тоштын огыл. Кок тылзе жапыште Джуня ден Бусян икте-весе дене вашкылым чоңы-

мыштым шекланен. Тўналтыште пырыс чўчыкыдын комаголян четлыкыше воктене лияш тыршен. Джуням эскерен, чапажым четлыкыш чыкаш толашен, кўчшымат луктын. Комаголят пырыс деч шекланен, эре тудым ончен, ўпшынын.

– Ик тылзе жапыште кок ўдырна икте-весьыштым сайын пален налыныт, лыпланеныт. Буся тыгак клетке воктене кияш йөрата, но чапаж дене модыш чарнен. Туге гынат когыныштым иквереш огына кодо, эскерена, – иктешла Николай.

Озаже шкенжым сай могырым ончыкта, кеч-могай ныл йолан йолташ верч мутым куча гын, түрлө койыш-шоктышан янлык-влак суртышто келшен илен кертыт.

• Ой-кағаш •

1. Комаголян четлыкышым пырыс тарватен кертдыме вереш шындыман.
2. Четлыкын омсаже пенгыдын петырналтшаш. Пырыс почын ынже керт.
3. Кок янлыклан иквереш кочкаш пуыман огыл.
4. Кажне ныл йолан йолташлан жапым ойырыман.
5. Пўртүс дене ўчашыман огыл. Пырыс сонарзе койышым ончыкта гын, вурсаш ок күл. Комаголям чотрак аралыман.

*Катя СЕРГЕЕВА.
Фотом-влакым еш архив гыч налме.*

9 июнь – йолташ-влакын тўнямбал кечышт.

Ўшанем

И лы шы ш т е
ўшанле йол-
ташым муаш
куштылгы-
жак огыл. Ку-
аным, ойгым,
чон йўсым
кўлан луктын
каласет? Ўшан-
ле йолташлан.

Тудлан, кў тыйым умыла, пол-
ша, поро ой-кагашым пуа да
вес енган тыйын секрететым ок
ойло. Мыйын тыгай йолташ ўды-
рем уло. Тиде Вика. Кеч ийготшо
дене мый дечем кугурак гынат,
икте-весым ик шомак, ик шин-
чаончалтыш гыч умылена. Ме
пырля модына, тўрлў нерген чон
почын мутланена. Викан кагашы-
же мыланем шергакан да кўле-
шан. Ўшанле йолташем пагалем
да келшымашна кужу ўмыран
лиеш манын шонем.

Ксения ЕГОРОВА.
Морке, Коркатова.

Снимкыште Йошкар-Оласе
80-ше номеран «Ўжара» йо-
часадыш коштшо 5-6 ияш ик-
шыве-влакым ужыда. Нуно
1 июньшто «Орлята-дошколя-
та» радамышке ушненыт. Ма-
тематикым сайын палат, чаткан

мутланен моштат да ййрве-
лым шымлаш кумылан улыт.
Воспитательышт Диана Вале-
рьевна Конакова дене пырля
пўртўсым аралыме, волонтер па-
шашке ушнат.

Иван РЕЧКИНЫН фотожо.

ЭНГЫЖ ПОДКОГЫЛЬО

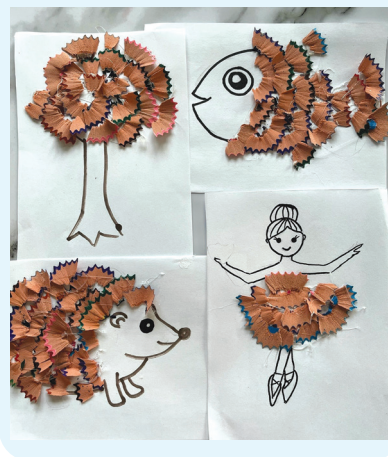
Подкогыльо – марий калыкын
ик эн йўратыме кочкышыжо. Ту-
дум ешыште чўчкыдын ыштена
(снимкыште). Мый авамлан ко-
гылым тўрлаш полшем. Телым
когыльо кўргылан парентге ден
торыкым варена. Кенежым гын,
тўрлў емыжаным ямдылена.
Энгыжан эн тамлыла чучеш.

Дама ЕЛКИНА.
Звенигово, Энервож.
Фотом еш архив гыч налме.

• Мастер кид •

Куштыра гыч сўрет

Тўрлў тўсан карандаш-
влакым пўсемдыме деч вара
кодшо куштырам кудал-
таш ида вашке. Туддеч сыл-
не сўрет-шамычым ышташ
лиеш.

0+ Ямде лий

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый
коммуникаций сферым
эскерыме шотышто
федеральный службын Юл кун-
дем федеральный округысо
управленийыштыже
регистравалтыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьште пуымо.

Марий Эл
Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўнг редактор –
А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра,
печать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуымо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт тўрлў лийын кертят.
Серыш-влак мўнггеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

У конкурс

Алина КОЗЛОВА ден
Вероника АЛЕКСЕЕВА.
Марий Турек, Арбор.

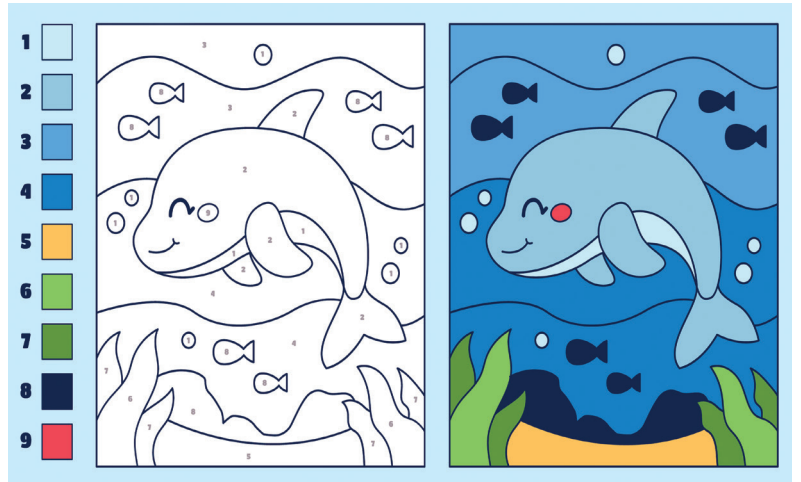
Маскалан мүй марте
миен шүаш полшыза.

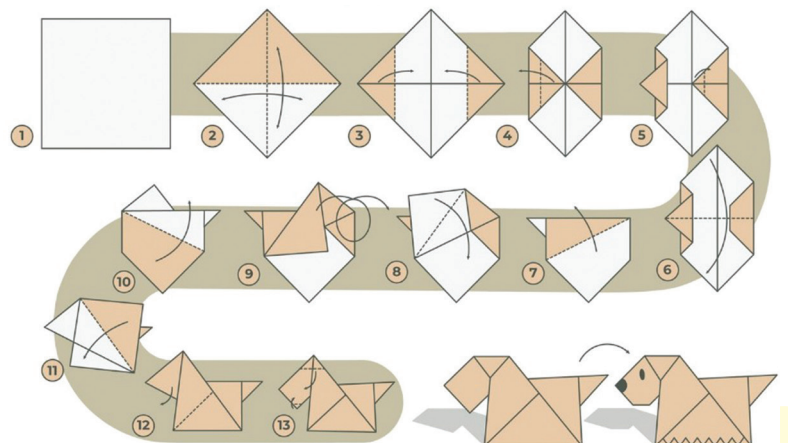
Сүрөтым ончен чиялтыза.

Амина ШИГАПОВА ден
Варвара ВОЛКОВА.
Йошкар-Ола, 61-ше номеран «Теремок» йочасад.

Сүрет почеш кагазым тодыштын,
пийым ыштыза.

Шотлыза.

